

Celalin Gözünde Cemali Seyretmek

– fuatturker · 11 Mart 2012

Allah dünya hayatında herşeyi zıddıyla birlikte yaratır. Gece-gündüz, güzel-çirkin, sıcak-soğuk, aydınlık-karanlık, temiz-kirli, yeni-eski, genç-yaşlı dünyada tümü bir aradadır. Aynı şey insanlardaki ahlâk özellikleri için de geçerli.

Bu zıtlıklar dünyasında, Allah'ın en güzel surette yarattığı insan da zıtlıkları üzerinde taşır. Tüm bu zıtlıkların yaratılış hikmeti ise aralarında kıyas yapabilmemiz amacını iledir. Tümü, şükretmemiz ve güzel ahlaka yönelmemiz için birer vesiledir. Rabb'imize yakınlaşmaya çalıştıkça O'nun isim ve sıfatları üzerimizde tecelli eder.

Allah, Cami sıfatı ile dağınık, benzer ve birbirine zıt olan şeyleri bir araya toplar. O'nun bütün isim ve sıfatları, insanda olduğu gibi tüm evrende tecelli eder ve hepsi birbiriyle iç içedir.

Bazen cemâlin, celâlden tecellî ettiğini söyler Bediüzzaman. O'nun ifadesiyle, "celalin gözündeki cemali seyretmek'tir bu. Samimi mümin için ise bu tecellileri seyredilemek lezzettir.

Nefsimiz, Rabb'imizin hoşnut olmayacağı çirkin davranışlara yöneltmek ister. Onda ruhumuzu kirleten cimrilik, bencillik, kıskançlık, ümitsizlik gibi birçok eğilim vardır. Peygamberimiz (sav)'in bir savaş dönüşü, "küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz" ifadesiyle tarif ettiği nefsimizle yaptığımız mücadelede celalin tecellilerini, vicdanımızı diri tutarak ise cemalin tecellilerini görebiliriz.

Allah korkusunda celalin tecellisi vardır. Ancak Allah'ın sevgisini kaybettirecek kötülüklerden Allah korkusu sayesinde sakınılır. Rabb'inden derin saygıyla korkan insan, "Allah, her büyüklük taslayıp böbürleneni sevmez" (Nisa Suresi, 36) ayeti gereği, büyüklenmekten şiddetle kaçınır. Böylece Allah'ın sevgisini kazanmayı umut eder. Bu yüzden Allah korkusu ve Allah sevgisi bir arada yaşanır. Bu da celalde cemalin tecellisidir.

Muntakim (intikam alan) sıfatı zalim için celalin tecellisi iken, zulmün zıddı olan Adl(adil olan) sıfatında cemalin tecellisini görebiliriz. Allah'ın Saik (cehenneme süren) sıfatı zulmeden, insanları azaba sürükleyen küfür ehli, çirkin utanmazlıklardan, kötülüklerden ve zorbalıklardan sakınmayanlar ve din düşmanları için celalin tecellisi iken, mazlum için cemalin tecellisidir, rahmet ve nimettir. Zulmedenden mazlumun hakkının alınması celal'de cemal'in seyredilmesidir.

Allah Darr sıfatı ile zarar verici şeyler yaratan, Dağıtıcı sıfatı ile belaları def eden, çevirendir. Allah inkarda direnenleri bazı musibetler vererek uyarır. Yüz çevirenleri "belki dönerler" diye çeşitli sıkıntı ve zorluklarla imtihan eder. Örneğin, Allah'ın sonsuz gücüyle yarattığı depremler gazap gibi görünüyor ve

celal sıfatını tecelli ettiriyorsa da gerçekte gazap içinde rahmettir. İmtihanında Rabb'ini görebilen kulun celalde cemali görmesidir.

Bediüzzaman On Dördüncü Sözün zeylinde depreme dair bir soruyu şöyle cevaplar: "O musibetteki gazap ve hiddet içinde, onlara bir rahmet cilvesi var. Çünkü o masumların fâni malları, onların hakkında sadaka olup bâki bir mal hükmüne geçtiği gibi, fâni hayatları dahi bir bâki hayatı kazandıracak derecede bir nevi şehadet hükmünde olarak, nisbeten az ve muvakkat bir meşakkat ve azaptan büyük ve daimî bir kazancı kazandıran bu zelzele, onlar hakkında ayn-ı gazap içinde bir rahmettir."

Ölüm, kimileri için celaldir ancak hayatı boyunca, nefsinin hastalıklardan kurtarmaya çalışmış samimi insan için sevgilisine kavuşmanın yoludur. Ölümle birlikte bir anda görüntüsü değişen mümin, -Rabb'inin dilemesiyle- cennet görüntüsünü, dolayısıyla cemalin tecellisini izlemeye başlar.

Allah'ın beğendiği ahlâkı yaşamış müminlerin, dünyadaki eksiklikleri hatırlamaları ve cehennemdeki hayatı görmeleri nedeniyle cennetteki nimetlerden aldıkları haz çok fazladır. Maddi-manevi güzelliklerden aldıkları hazzın yanı sıra Allah'ın hoşnutluğunu kazanmış olmanın verdiği huzur ve mutluluk hiçbir şeyle kıyaslanamaz. Ahirette, cennet ve cehennem halkına kendi yaşamlarıyla kıyas yapacakları görüntüler izletilir. Böylece cennet halkının yaşadığı hazzın ve cehennem halkının yaşadığı azabın şiddeti daha iyi anlaşılabilir. Özellikle de insanın, dünyada kendisine zulmeden azapta görmesi celalde cemali izlemektir.

Allah cennetin de cehennem de Rabb'idir. Cennette cemal, cehennemde celal tecelli eder. Cehennem ateşinden korku duyarız ancak o korku nedeniyle gafletten sıyrılır, cemal tecellisini izleriz.

İmtihan olmak ahiretteki sonsuz azaptan uzaklaştırılmak için bize sunulan rahmet dolu fırsatlardır. Zorlukta aşkın, sadakatin ve vefanın ortaya çıkması celaldeki cemalin tecellisidir...

F. Türker, Yeni Asya